

Genel sonbahar–kış bahçe bakımı

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.11.2023 Брой: 11/2023

Meyve türlerinin durgunluk döneminde, ağırlıklı olarak tarımsal teknik ve mekanik yöntemler kullanılarak bir dizi **koruyucu bitki koruma önlemi** gerçekleştirilir. Bunların uygulanması, takip eden vejetasyon dönemindeki pestisit uygulama sayısını önemli ölçüde azaltır; bu da faydalı faunanın korunmasına ve pestisit bulaşımı olmadan yüksek kaliteli ürün elde edilmesine katkıda bulunur. Bu dönem için zorunlu önlemlerden bazıları şunlardır:

- Ölü ağaçlar sökülür, uzaklaştırılır ve yakılır; böylece **kabuk böcekleri, odun delen böcekler, şarka virüsü, bakteriyel yanıklık** ve diğer birçok zararlıdan biriken enfeksiyon yok edilir;

- Gövde üzerindeki eski ve çatlamış kabuklar temizlenir ve yakılır – **elma içkurdu** larvaları, bazı **akar** türleri ve diğerleri burada kışlar;

- Tırtıl yuvaları ile ağaçlarda kalan kurumuş ve mumyalaşmış meyveler toplanır ve imha edilir. Bunlar, bazı **yaprak yiyen tırtıllar, badem topları arısı, kahverengi çürüklük** ve diğerlerinden enfeksiyon kaynağıdır;

- **Bektaşi üzümü cam güvesi, Agrilus spp., gal sineği, ahududu güvesi, gri yaprak lekesi, antraknoz, Didymella** ve diğerleri tarafından zarar görmüş frenk üzümü ve ahududunun kurumuş ve bulaşık sürgünleri ile dalları kesilir, uzaklaştırılır ve yakılır.

- Toprak işleme, hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesinde temel bir rol oynar. Mekanik bitki koruma önlemleri gerçekleştirildikten sonra, sıra araları 18–20 cm, gövdelere yakın kısımlar ise 8–10 cm derinliğinde sürülür veya kazılır. Bu şekilde yapraklar ve üzerlerinde bulunan enfeksiyon (**kayısı delik ve yaprak lekesi (Gnomonia), elma ve armut karalekesi, erik kırmızı yaprak lekesi** vb.) toprağa gömülür, birçok zararlının kışlama formlarının önemli bir kısmı yok edilir ve kışlamaları için elverişsiz koşullar oluşturulur.

- **Don zararı riskinin bulunduğu** ova, yarı dağlık ve dağlık bölgelerde, ağaçların gövdeleri ve kalın çatı dalları soğuklar gelmeden önce badanalanır. Bu, gün içindeki düzensiz ısınmayı önler ve donma zararı riskini azaltır.

- Genç ağaçları **tavşan, tarla faresi** ve diğer **kemirgenlerden korumak için**, mevcut malzemelerle – oluklu mukavva, polietilen malzemeler vb. ile sarılır;

- Açık hava meyve fidanı depolama alanları **tavşanlara** karşı tel örgü ile çevrilir; kök ve kök boğazına zarar veren **kemirgen benzeri zararlıların** mücadelesi için ise uygun hazır yemler yerleştirilir.

Yumuşak çekirdekli meyve türleri – elma, armut

Ateş Yanıklığı

Ülkemizde bu hastalık, başta yumuşak çekirdekli meyve türleri – armut, ayva, elmada neden olduğu kayıplar nedeniyle en büyük ekonomik öneme sahiptir. Bulaşık ağaçlar, uç kısmından aşağı doğru kanca şeklinde kıvrılmış ve kurumuş karakteristik genç sürgünlerin yanı sıra, üzerlerinde kurumuş, kararmış yaprak ve meyveler kalan ve bunları dökmeyen dallardan tanınır.

Mücadele Yöntem ve Araçları

Kültürel Önlemler:

Bulaşık sürgün ve dalların uzaklaştırılması için sanitasyon budaması

- Kış dinlenme döneminde, hastalıklı dal ve sürgünler zarar noktasının 15–30 cm altından kesilir, torbalara toplanır ve yakılır. Budama yaraları, %1 bakır içerikli fungusit ilavesiyle beyaz lateks boya veya yağlı boya ile kapatılır. Yoğun sanitasyon budaması durumunda, ağaçlar bakır içerikli ürünlerle ilaçlanır;

- Gövde ve kalın dallardaki kanser yaraları keskin bir bıçakla dikkatlice kazınır ve yaralar, %1 bakır içerikli bitki koruma ürünü ilavesiyle beyaz lateks boya veya yağlı boya ile kapatılır. Temizlenen kanser yaralarından çıkan kazıntılar yakılır;

- Budama aletleri, her kesimden sonra %10 çamaşır suyu veya suyla 3:1 oranında seyreltilmiş metil alkol ile dezenfekte edilir.

Kimyasal Mücadele:

Bu amaçla ruhsatlandırılmış bakır içerikli fungusitlerle kış ilaçlaması yapılır.

Armut Psillidi

Armut psillidi, ülke genelinde yaygındır ve hemen hemen tüm armut bahçelerinde yüksek populasyon yoğunluklarında görülür. Sadece armuda zarar verir. Uzun ve uzamış sürgün gelişimine sahip çeşitler daha şiddetli şekilde zarar görür. Ana zararının (tomurcuk, iek kısımları, yaprak ve meyvelerden zsu emmesi) yanı sıra, armut ağaçlarında bodurlaşma ve lme yol açan bir hastalığın etmeni olan bir mikoplazma taşır. Mayıs-Ekim döneminde, psillidler yumurtalarını tek tek veya zincirler halinde, damarların yakınında, yaprakların st ve alt yüzeylerine bırakır. Beşinci dl erginleri, Eylül sonu – Ekim başında ortaya çıkar. Kasım ayında sıcaklıkların düşmesiyle, kışlama yerlerine – ağaçların çatlamış kabukları altına veya dökülmüş yaprakların altına geçerler.

Eylül sonundan Ekim başına kadar olan dönemde (meyveler hasat edildikten sonra) ve yüksek ergin ve larva yoğunluğu kaydedildiğinde, zararlıının beşinci dlne karşı ruhsatlı insektisitlerle ilaçlama yapılması gereklidir.

Bu uygulama, bir sonraki yıl için populasyon yoğunluğunu azaltacaktır.

Armut Tomurcuk Hortumlu Böceği

Bu zararlı yılda bir döl verir ve sadece armuda saldırır. Genellikle Eylül'ün üçüncü on günlük döneminde – Ekim başında, erginlerin aktivasyonu gözlemlenir. 10–12 gün boyunca yaprak ve meyve tomurcuklarıyla beslenirler. Zarar görmüş armut meyve tomurcukları gelişmez, kurur ve ilkbaharda dökülür. Sıcak ve sakin havalarda yumurta bırakma başlar. Dişiler, karışık tomurcuklarda bir kanal açarak ve her birinin dibine bir yumurta yerleştirerek yumurtalarını bırakır. Sonbaharda bırakılan yumurtalar kışı geçirir ve larvalar bunlardan ertesi ilkbaharda çıkar. Larval gelişimi tamamen tomurcukların içinde gerçekleşir.

Larval gelişiminin gizli modundan dolayı, mücadele sadece aktif olarak beslenen erginlere karşı, yumurta bırakılmadan önce yapılır ve etkilidir. Bu nedenle, Eylül sonundan itibaren armut ağaçları izlenmeli ve periyodik olarak değerlendirmeler yapılmalıdır. Erginleri tespit etmek için, ağaç tacının altına bir örtü serilmesi gereklidir; eğer dallar kuvvetlice sallandıktan sonra 5 ila 8'den fazla ergin sayılırsa, kimyasal mücadele gereklidir.

Armut psillidine karşı yapılan uygulamalar, armut tomurcuk hortumlu böceğini de etkiler.

Sert çekirdekli meyve türleri – şeftali, kayısı, erik, kiraz, bakteriyel yanıklık, delik, şeftali yaprak kıvrıcıklığı, erik cep hastalığı, erken kahverengi çürüklük vb. hastalıklardan korunmak için ruhsatlı bakır içerikli bitki koruma

ürünleri ile (%70 yaprak dökümünde) ilaçlanır.